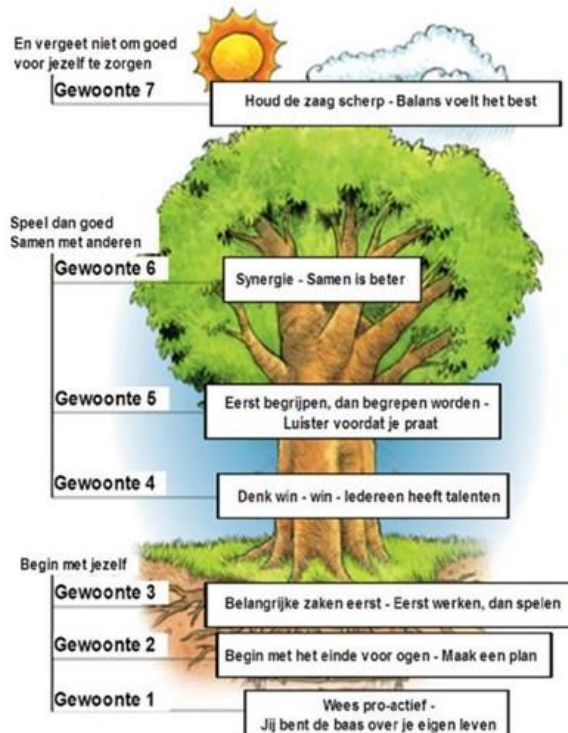


Pestprotocol 2020-2024





Het pestprotocol

De H. Henricusschool is een katholieke basisschool en wil vanuit deze levensvisie kwalitatief en goed onderwijs bieden aan alle kinderen op school. Wij willen een ontmoetingschool zijn. Dat betekent dat we openstaan voor kinderen en ouders met verschillende culturele en religieuze achtergronden, zonder onze eigen identiteit te verliezen. In de omgang met kinderen en ouders stellen we waarden en normen als gelijkwaardigheid, solidariteit en respect voor elkaar en de omgeving centraal.

Ons Pestprotocol is gebaseerd op onze drie waarden: Vertrouwen, onderzoekend en samen. De essentie daarvan is dat kinderen leren hun eigen grens aan te geven, en tegelijkertijd die van een ander leren respecteren. Tevens leren zij zelf hun problemen op een positieve manier op te lossen of hulp te halen als ze er zelf niet uitkomen.

Op een positieve manier oplossen betekent dat wij kinderen niet willen vertellen wat zij niet moeten doen, maar willen hen een alternatief geven door hen te vertellen wat zij kunnen doen.

Het doel van de H. Henricusschool op dit gebied is om kinderen zodanig te begeleiden en stimuleren dat ze zich ontwikkelen tot zelfstandige personen die verantwoordelijkheid kunnen en willen dragen voor zichzelf, voor hun omgeving en voor de samenleving waarvan zij deel uitmaken.

Wij hebben als doel dat kinderen en jongeren zich ontwikkelen tot sociaal vaardige, betrokken en zelfstandige volwassenen en kunnen reflecteren op eigen handelen. Het aanleren van goede omgangsvormen is hierbij essentieel.

Door alle regels en afspraken schriftelijk vast te leggen is er duidelijke communicatie binnen de school en met iedereen die actief is op de H. Henricusschool. Het pestprotocol staat op onze website en zal vierjaarlijks worden geëvalueerd.



Wat is pesten?

Pesten is een belangrijk aandachtspunt. Voor pestproblemen zijn geen kant en klare oplossingen. Ieder geval van pesten heeft een andere oorzaak en heeft een eigen aanpak nodig. Eén ding staat voorop: pesten wordt niet getolereerd bij ons op school.

Als er sprake is van pestgedrag zijn er drie betrokkenen te noemen: degene die pest, degene die gepest wordt en degene die erbij staat. Wij vinden het op school belangrijk dat aan alle betrokkenen aandacht wordt besteed. Daarbij moet goed worden gekeken naar de oorzaak van het probleem. Er wordt zoveel mogelijk oplossingsgericht gesproken met de kinderen. Kinderen die gepest worden proberen we op school weerbaar te maken.

Soms gebeurt pesten buiten de school. Toch heeft de school er veel last van. Het ruziën en pesten gaat op school door. Schoolresultaten lijden eronder. Er ontstaat een onveilig klimaat. Kinderen kunnen minder goed leren. Pesten heeft effect op het schoolklimaat.

Er is een verschil tussen plagen en pesten. Daarnaast is er een verschil tussen traditioneel pesten en cyberpesten.

Wat is plagen?

Bij plagen is er sprake van incidenten. Plagen gebeurt vaak spontaan, het duurt niet lang en is onregelmatig. Bij plagen zijn kinderen gelijkwaardig aan elkaar, er is geen machtsverhouding. De rollen liggen niet vast: de ene keer plaagt de één, de andere keer plaagt de ander. Plagen gebeurt zonder kwade bijbedoelingen en is daarom vaak leuk, plezierig en grappig. Bij plagen loopt de geplaagde geen blijvende psychische en /of fysieke schade op en is in staat zich te verweren.

Wat is pesten?

*'Iemand wordt getreiterd of is het mikpunt van pesterijen als hij of zij herhaaldelijk en langdurig blootstaat aan negatieve handelingen verricht door één of meerdere personen.'*¹

Bij pesten is het ene kind sterker en het andere kind zwakker. Het is steeds hetzelfde kind dat wint en hetzelfde kind dat verliest. Vaak gebeurt pesten niet één keer, maar is het gepeste kind steeds weer de klos. Het sterkere kind, de pester, heeft een grotere mond en anderen kijken tegen hem of haar op. De pestkop heeft geen positieve bedoelingen; wil pijn doen, vernielen of kwetsen. Het gepeste kind voelt zich eenzaam en verdrietig, hij of zij is onzeker en bang.

Wat is cyberpesten?

Cyberpesten is pesten d.m.v. digitale middelen en sociale media. Men kan iemand op verschillende manieren cyberpesten. Het gaat om kwetsende of bedreigende teksten: bijvoorbeeld via chatprogramma's als Whatsapp. Men kan ook beledigende foto's, video's of persoonlijke gegevens van het slachtoffer op het internet of op sociaalnetwerksites plaatsen, zoals op Facebook, Instagram en Twitter. Dan is er sprake van cyberstalking, waarbij één of meerdere daders doelbewust een

¹ APS, Expertisecentrum, Utrecht 2012

slachtoffer lastig blijven vallen. Daarnaast kunnen er op fora en vrij bewerkbare pagina's, bijvoorbeeld Wikipedia, beledigende of bedreigende informatie geplaatst worden.



Kenmerken van cyberpesten:

- Cyberpesten gebeurt vaak anoniem. De daders voelen zich veilig, ongenaakbaar en onherkenbaar, waardoor ze weinig terughoudend zijn.
- Cyberpesten kan ernstiger zijn dan traditioneel pesten, omdat dader en slachtoffer niet in direct contact met elkaar staan, maar enkel via de computer of de tablet met elkaar verbonden zijn. Ook worden hierdoor grenzen verlegd en gaat de dader verder. De dader voelt zich niet geremd, waardoor meerdere mensen het te weten komen.
- Niet enkel fysiek of sociaal dominante personen doen aan cyberpesten. Door zijn kennis over het internet voelt de dader zich vaak machtiger dan het slachtoffer en denkt dan 'veilig achter de computer' te handelen.
- Het slachtoffer voelt zich onveiliger dan bij gewoon pesten, want er zijn veel meer toeschouwers door het medium internet.
- Cyberpesten is niet terug te draaien – vaak blijven de gegevens op het internet bestaan, zodat het slachtoffer er jaren nadien nog mee geconfronteerd kan worden.



Onze vijfsporenaanpak

De aanpak van onze school is gericht op de verschillende partijen die betrokken zijn bij pesten: het gepeste kind, de pester, de klasgenoten, de ouders en de school.

Het kind dat gepest wordt

Wij besteden veel aandacht aan het kind dat gepest wordt. Wij doen dat op de volgende wijze:

- Naar het kind luisteren en zijn probleem serieus nemen.
- Met het kind overleggen over mogelijke oplossingen.
- Samen met het kind werken aan oplossingen.
- Zo nodig zorgen dat het kind deskundige hulp krijgt, bijvoorbeeld een sociale vaardigheidstraining om weerbaarder te worden.
- Zorgen voor vervolggesprekken.
- Ouders informeren en betrekken bij het proces.

Het kind dat pest

Wij besteden veel aandacht aan de pester. Dit doen wij op de volgende wijze:

- Met het kind bespreken wat pesten voor een ander betekent.
- Het kind helpen om op een positieve manier relaties te onderhouden met andere kinderen.
- Het kind helpen om zich aan regels en afspraken te houden.
- Zorgen dat het kind (de pester en de gepeste) zich veilig voelt; uitleggen wat jij als leerkracht gaat doen om het pesten te stoppen.
- Zo nodig zorgen dat het kind deskundige hulp krijgt.
- Zorgen voor vervolggesprekken.
- Ouders informeren en betrekken bij het proces.

De rest van de groep betrekken bij de oplossingen van het pestprobleem

De rest van de groep is een belangrijk onderdeel bij het oplossen van het pestprobleem. Op onze school wordt er op deze wijze mee gewerkt:

- Met de groep praten over pesten en over hun eigen rol daarbij.
- Met de kinderen overleggen over mogelijke oplossingen en over wat ze zelf kunnen bijdragen aan die oplossingen.
- Samen met de kinderen werken aan oplossingen, waarbij ze zelf een actieve rol spelen.
- Zo nodig zorgen dat de groep deskundige hulp krijgt.

De ouders van het gepeste en van het pestende kind

Wij vinden het belangrijk dat de we samen met de ouders werken aan het oplossen van een pestprobleem. Wij doen dit op de volgende wijze:

- Ouders die zich zorgen maken over pesten serieus nemen.
- Ouders op de hoogte houden van de pestsituaties.
- Informatie en advies geven over pesten en de manieren waarop pesten kan worden aangepakt.



- In samenwerking tussen school en ouders het pestprobleem aanpakken. Zowel op school als vanuit de thuissituatie.
- Zo nodig ouders doorverwijzen naar deskundige ondersteuning.

De school verwacht van ouders:

- Ouders bespreken lastige situaties met hun kind.
- Ouders benoemen hierbij het gedrag (en richt het niet op het kind zelf).
- Ouders beperken zich tot het incident dat nu speelt.
- Ouders stimuleren de aanpak van de school, waarbij de kinderen worden gestimuleerd om dingen zelf op te lossen.
- In en rond de school spreekt de leerkracht de kinderen aan. Wij vragen ouders dit niet zelf te doen.
- Ouders proberen conflicten die ontstaan zijn in de thuissituatie op te lossen voordat het kind naar school gaat.

De school (de leerkrachten)

De leerlingen en de ouders kunnen het volgende van onze school verwachten:

- De school zorgt dat de directie en de leerkrachten voldoende informatie hebben over het pesten in het algemeen en het aanpakken van pesten in de eigen groep en de eigen school.
- De school neemt stelling tegen het pesten.
- De leerkrachten zorgen ervoor dat de school een veilige plek is om te leren. Aggressie wordt niet getolereerd.
- De school werkt aan een goed beleid rond pesten en veiligheid van leerlingen waar de hele school bij betrokken is. De school houdt het omgangsprotocol actueel.
- Kinderen worden aangesproken op hun gedrag op school: positief gedrag wordt geprezen, kinderen worden aangesproken op negatief gedrag.
- Conflicten worden uitgesproken met behulp van de afspraken die op onze school gelden. Deze zijn zichtbaar in de groep.
- De kinderen wordt geleerd conflicten zelf op te lossen aan de hand van een aantal stappen.
- Tijdens de lessen wordt aandacht besteed aan de sociale competenties van leerlingen door:
 - Lessen uit de methode levensbeschouwing (Trefwoord)
 - Lessen uit de methode Vreedzame school (alleen de eerste weken)
 - Het gebruik van het leerlingvolgsysteem sociale ontwikkeling (Scol)
 - Het werken met de 7 gewoonten van Covey; The leader in me.
 - Wij werken intensief aan de groepsdynamiek aan het begin van ieder schooljaar.



Mobiele telefoons op school

De kinderen nemen alleen een telefoon mee naar school als dit echt noodzakelijk is. De kinderen leveren de telefoon dan in bij de leerkracht.

Op welke wijze gaan wij om met cyberpesten?

Wij zien cyberpesten als een belangrijk onderdeel van het pestprobleem. Hierbij worden leerlingen en leerkrachten gewezen op de mogelijkheden en gevaren van digitale middelen en sociale media.

Wij werken op de volgende wijze preventief tegen cyberpesten:

- We bieden lessen aan (voornamelijk in de bovenbouw) die aansluiten bij mediawijsheid.
- Leerlingen worden bewust gemaakt van de gevaren op internet: de effecten van cyberpesten en de strafbare feiten.
- Wij hanteren een internet protocol, welke op onze website staat.
- Er zijn heldere afspraken over het gebruik van internet. Deze worden met de leerlingen besproken. Wij kiezen er voor om geen pagina's af te schermen. Wij kiezen voor een aanpak die leerlingen weerbaar maakt en waarbij ze weten welke waarden en normen aanvaardbaar zijn. Leerlingen hebben een meldplicht. Op het moment dat een leerling op een pagina terecht komt die niet wenselijk is, dan meldt hij dit direct bij de leerkracht.
- De leerkrachten maken leerlingen mediawijs. De leerkracht besteedt hierbij aandacht aan cyberpesten. Leerlingen worden op de volgende wijze gestimuleerd om cyberpesten tegen te gaan:
 - Geef nooit je wachtwoord en inlognaam aan anderen. Zorg dat ze niet makkelijk te raden zijn.
 - Dingen die je voor de webcam doet, kunnen later op internet gezet worden. Let daarom op met wat je doet voor de webcam, ook als je denkt dat je vriend of vriendin dit nooit zal doen. Als je ruzie krijgt, dan kan je vriend of vriendin de foto's en/of opnames op internet zetten en kan de hele school het zien.
 - Als je gepest wordt door mensen die je niet kent, vat het dan niet persoonlijk op. Via internet schelden mensen makkelijker dan in het echte leven.
 - Praat of chat erover als je gepest wordt via je mobieltje. Je kunt ook een ander nummer nemen en geef je nieuwe nummer dan alleen aan je vrienden. Bespreek het met je ouders.
 - Neem de dreigementen van de ander niet altijd serieus: "Ik weet waar je woont, want ik ken je IP-adres, ik kan je altijd achterhalen als je niet meewerkt." Dit kan vaak helemaal niet, alleen de politie kan je echte adres via je IP-adres achterhalen bij de provider.

Hoe handelt de school bij cyberpesten?

Hieronder een beschrijving van een aantal situaties en op welke wijze de school hierbij handelt.



Situatie 1

Een leerling wordt steeds lastig gevallen (stalking)

- Leer de leerling assertief te zijn: nee zeggen, contact afsluiten.
- De leerling niet laten ingaan op de stalker.
- Breng de ouders op de hoogte.
- Adviseer de ouders en de leerling om bewijslast te verzamelen.
- Adviseer de ouders aangifte bij de politie te doen.

Situatie 2

Over een leerling wordt geroddeld via WhatsApp:

- Geef steun en luister naar de leerling.
- Adviseer de leerling de berichten te bewaren en op te slaan.
- Probeer de dader te achterhalen via systeembeheerder en slachtoffer.
- Bespreek het met de leerkracht / vertrouwenspersoon.
- Spreek de pesters aan.
- Voer eventueel een klassengesprek.
- Neem contact met de ouders op.
- Probeer de dader op te sporen.

Blokkeren van afzenders

Sommige programma's hebben de mogelijkheid om specifieke afzenders te blokkeren. De school verwijst, indien noodzakelijk, naar het expertisecentrum pesten (www.pestweb.nl). Op den duur loont het wellicht een nieuw e-mailadres te nemen. We informeren de leerlingen dat ze altijd heel voorzichtig moeten zijn met het doorgeven van hun e-mailadres aan anderen.

Cyberpesten is strafbaar

Er zijn ook verschillende vormen van cyberpesten die strafbaar zijn. Leerlingen realiseren zich dat vaak niet. Ook wanneer het slachtoffer lichamelijk letsel of materiële schade is toegebracht, kan de politie worden ingeschakeld. Indien er onder schooltijd of tegen leerkrachten van de school strafbare feiten worden gepleegd zal de school aangifte doen bij de politie.

Hoe volgen wij de sociaal emotionele ontwikkeling van uw kind?

Voor alle leerlingen wordt in oktober en maart een volgmodel sociaal emotionele ontwikkeling ingevuld. Wij maken hierbij gebruik van het digitale programma Scol.

Scol is een volginstrument sociaal emotionele ontwikkeling. Hiermee krijgen wij een goed beeld van het sociaal emotioneel functioneren van de leerlingen, naast de dagelijkse observaties van de leerkrachten. Het doel van het invullen van het volginstrument is:

- De ontwikkeling van sociale competenties op klassen- of op schoolniveau planmatig aanpakken.
- De uitkomsten van de scores van Scol gebruiken om het onderwijs inhoudelijk vorm te geven.



- Leerlingen, die extra ondersteuning nodig hebben, snel en goed in kaart brengen, om zo een goed mogelijke specifieke individuele aanpak toe te passen.

Onze school kenmerkt zich door een goed pedagogisch klimaat en wij kunnen aantonen dat kinderen zich veilig voelen op onze school. Desondanks maken wij gebruik van het lesmateriaal van de Vreedzame school om, indien nodig, sociale competenties te verbeteren. De aanpak richt zich op zowel individueel niveau als groepsniveau. Ook starten wij ieder schooljaar met uitgebreide aandacht voor de groepsvorming. Door middel van diverse coöperatieve werkvormen en spelletjes begeleiden we de groepsdynamiek.

Evaluatie en monitoring

Jaarlijks wordt op school voorkomend pestgedrag gemeten met de volgende instrumenten:

1. Leerlingvolgsysteem invullen voor het in kaart brengen van de sociaal-emotionele ontwikkeling van de leerlingen. (scol)
2. De groepen 6, 7 en 8 krijgen specifieke vragen over de sociale veiligheid. In deze leerling-enquête zijn specifieke onderwerpen over pesten opgenomen.
3. De intern begeleider stelt de leerkrachten op de hoogte van de kinderen die opvallen zodat er actie kan worden ondernomen.
4. De uitkomsten van de leerling-enquête wordt besproken in de MR.

Waar kun je terecht bij bijzonder gedrag?

Bij kinderen op school kunnen problemen ontstaan, bijvoorbeeld als gevolg van een gedragsstoornis of de huiselijke omstandigheden. Deze problemen kunnen zich uiten in bijzonder gedrag, zoals het meer dan normaal ruzie hebben, pesten, stil zijn, ongeconcentreerd werken, geen vrienden hebben, enz. Als de leerkracht dit waarneemt, dan treedt de leerkracht in contact met de ouders / verzorgers. In overleg wordt dan bekeken wat de beste aanpak is. In sommige situaties is de problematiek te groot om door de school en de ouders op goede wijze aangepakt te worden.

Diverse instanties houden zich bezig met het welzijn en de geestelijke gezondheid van kinderen; zoals de GGZ, Parlan, Bureau Jeugdzorg, Veilig thuis <https://veiligthuis.nl/>, centrum voor jeugd en gezin en de Opvoedpoli. Om de zorg tussen de verschillende instellingen te coördineren en om maar één aanspreekpunt te hebben voor ouders, kan de school de hulp invoeren van Includio; schoolmaatschappelijk werk. Schoolmaatschappelijk werk werkt voor alle voorschoolse voorzieningen en basisscholen in de Kop van Noord Holland. De medewerkers bieden consultatie en advies aan beroepskrachten en bieden ondersteuning aan ouders van kinderen van 0 tot 12 jaar op het gebied van onder meer probleemverheldering, ondersteuning, hulpverlening en verwijzing naar passende hulp. Meer informatie is te vinden op: www.includio.nl. Om de week op woensdagochtend is **Svenja van Hees** bij ons op school aanwezig van 8.20 uur tot 9.15 uur.